

Inskriften är alltså följande:

: austæn × auk × urykia : raistu + kumbl + pisa : at : haira : fapur sin × gup hiul[b]i : onta has
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60

Den avlidnes namn **haira** är ack. sing. av fsv. *Gere*, isl. *Geiri*, vars *g-* tecknas **h** såsom i **hair** *G̃er* B. 710 Gryt, Söderml. (L. 921 orätt **ihair**).

Översättning: Östen och Orökja reste detta minnesmärke efter Gere, sin fader. Gud hjälpe hans ande!

230. Åkerby trappbacke, Häradshammar sn, Östkind's hd.

Pl. LXXXII. Fig. 2.

Litteratur: B. 927; L. 1120; W. 53; Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötl.*, s. 579; P. A. Säve, *ATS.* II, s. 105; *Reseber.* 1862, s. 52, teckn.; C. F. Nordenskiöld, *Reseber.* 1871, s. 133, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 40, teckn.

Runstenen ligger på kant i norra kanten av den s. k. Trappbacken »eller, som folket kanske riktigare vill, 'Truppbacken', på hvilken under ofredstider trupper varit lägrade (C. F. Nordenskiöld)», som förr hörde till Tåsby men sedan skiftet 1853 till Åkerby. Den ligger mellan en väg och gärdesgården till Åkerby gårde på en linie, som sammanbinder en från Sätterstad utflyttad gård med en från Tåsby utflyttad. C. F. Nordenskiöld säger, att runstenen stått inom en rundel och att på backen otaligt många rundelar finnas och på yttersta spetsen ett kummel av 40 stegs omkrets.

Ämnet är granit. Stenens längd är 1,70 m, bredden 50 cm. Slingans bredd är c. 10 cm.

Ormens huvud löper ej ut i någon gadd. Inskriften börjar med kolon, men det ser ut, som om en huggen prick funnes nära ormhuvudets spets i jämnhöjd med den övre i kolon.

Inskriften är tydlig, fast en och annan runa är grund eller eljest skadad. I **sten** är **s** vänderuna:

: pulfr : resti : sten : pisa : aftir : ketil : sun : sin
 5 10 15 20 25 30

Namnet **pulfr** är fsv. *Tholf* l. *Thulf*, se Lundgren, *Personnamn*.

Översättning: Tolv reste denna sten efter Kättil, sin son.

231. Ö. Stenby kyrka, Östkind's hd.

Pl. LXXXIII. Fig. 1, 2, 3.

Litteratur: W. 43; P. A. Säve, *ATS.* II, s. 99, teckn.; *Reseber.* 1862, s. 43, teckn.; C. F. Nordenskiöld, *Reseber.* 1871, s. 148, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 38, teckn.

Då kyrktornet 1858—60 (icke 1854 såsom P. A. Säve uppger) ombyggdes, hittades i dess grund denna jämte följande fem runstenar. Denna runsten förvarades på kyrkvinden.

Redan vid C. F. Nordenskiöld's besök 1871 saknades de lösa styckena i stenens ändar, som P. A. Säves teckning upptager, och endast mittstyckets två halvoro voro i behåll. Då dessa sammanställdes, var stenens höjd 83 cm, bredden 46—48 cm. Slingans bredd 6—8 cm. Ämnet är kalksten.

Runstenen har ristning både på framsidan och vänstra kanten. Framsidans slinga har uppenbarligen haft samma anordning som på Ög. 232. En sluten slinga har lupit i ring längs stenens kanter och kring denna ha två ormar slingrat sig, en upptill och en nedtill, och framsträckt sina huvuden på stenens mittyta, det ena ovan och det andra nedan korset. P. A. Säves teckning visar otydligt slingringen av den orm, på vars hals inskriften börjar, men av den andra blott huvudet och halsen. Nu finnes av den förra ormen blott huvud och hals, av den senare endast nosen.

Inskriften börjar på ormens hals med **suin**, på vars **n** bistaven är kort t. v. P. A. Säve upptager derpå **ak tsin**, varav nu blott **sin** finnes, och det ser ut, som om **ak** skulle stått i ringen, **t** på ormen, **sin** står åter i ringen. Huruvida skiljetecken funnits i denna del av inskriften, visar icke teckningen. I **iyān** har **y** en djup prick, som torde vara huggen. I **tsinar** är **n** numera bortslaget. I **fap[ur]** har **p** mycket otydlig bistav, **ur** fattas nu, liksom ock **sin**, som stått på den andra ormens hals.

Kantens inskrift har enligt Säve börjat med **[k]up · hialbi ·**, vilket nu saknas. I **salu** har staven till **a** i toppen även bistavar till **t**, det står alltså **stalu**, vilket måste vara en felristning. Efter **· tsinar ·** följer därpå **pu**, ehuru blott 1 cm är i behåll av bistaven till **u**, varefter P. A. Säve ytterligare har runorna **fi**.

Enligt P. A. Säves teckning och, vad som nu är i behåll, har inskriften alltså varit följande; runor hämtade från Säve sättas inom [], gissade med antikva.

Ormens hals: **suin** Ringen: **[ak]** Ormens hals: **[t]** Ringen: **sin : ak : iyan : ak rakn[i :**
 5 10 15 20
pair r]aist[u · kuml · a]ftir : tsi[n]ar : fap[ur] Ormens hals: **[sin]** Vänstra kanten: **k[up · hialbi ·**
 25 30 35 40 45 50 55 60
stalu · tsinar · pu[fi]
 65 70 75

Namnet **iyān** ristas **ioan** B. 621, L. 1680, D. I 188 Långtora och B. 254, L. 617 Ekeby, Malsta sn, Uppl., **iohan** B. 1, L. 507, D. II 150 Granby, Orkesta sn, Uppl. Måhända betecknar pricken i **y** i-omljud och är namnet att läsa **iyān** *Iōan*. Namnet **rakni**, fsv. *Ragne*, är enligt Lundgren rätt vanligt. Ristningarna **tsin** och **tsinar** motsvara fsv. *Stēn* och *Stēnar*, jfr Ög. 225 Högtomta och 226 Lönnebro **tsin**, **purtsin**.

Efter *Guð hialpi sālu* väntar man gen. *Stēnars* men det står **tsinar**, som icke kan vara gen. utan måste höra till följande sats. Troligen har **fi** varit **fi[l]** 'föll', vartill **tsinar** är subjekt. **pu** bör då angiva orten, där Stenar fallit. Vilken ort detta varit, kan svårigen utrönas. På B. 819, L. 885 Nälberga, Svärta sn, synes ett liknande ortnamn förekomma, i det inskriften avslutas med **han** i vanliga runor och därpå kvistrunorna **mip krik i uarp tu o pum pa** 'han kom till grekerna, dog därpå i **pum**', se Brate, *Fornvännen* 1907, s. 28, varest anføres, att F. Löffler föreslår att tyda det som *Ἰθώμη*, stad i Tessalien och fäste i Messenien, av vilka den förra ock hade namnformen *Θώμη*. Någon visshet kan ju därom ej vinnas och andra möjligheter äro ock tänkbara. Ett ortnamn **pu** skulle här kunna stå utan prep. i lokativ, se Öl. 28, s. 92, F. Detter och R. Heinzel, *Sæmundar Edda* II, s. 501 och *sás Holtum bjó* Yt. 32.

Översättning: Sven och Sten och Johan och Ragne, de reste minnesmärket efter Stenar, sin fader. Gud hjälpe själen! Stenar föll i **pu**.